

**Protokoll fört vid
socialnämndens, äldrenämndens och
överförmyndarnämndens gemensamma
råd för funktionshinderfrågor
den 11 maj 2017**

Tid:

Kl. 14.00

Lokal:

Socialförvaltningen, rum Hagfors, Storforsplan 36, Farsta

Närvarande:

Se sidan 2 i protokollet

Justerat den 12 maj 2017

Nils Duwähl (DHR)
Ordförande

Lena Huss (HSO/ÅSS)
Vice ordförande

Närvarande

Ordförande	Nils Duwähl (DHR)
Vice ordförande	Lena Huss (HSO/ÅSS)
Ledamot	Kerstin Järneberg (HSO/ Reumatikerföreningen Stockholm)
	Håkan Jarmar (HSO/RSMH Stockholms läns distrikt)
	Gunnar Sandström (SRF)
Adjungerad ledamot	Bengt Lyngbäck (HSO/FUB)
Tjänstemän	Maj-Stina Samuelsson och Anna Forsström, socialtjänstinspektörer, socialförvaltningen, §§ 1-4 Christina Grönberg, biträdande enhetschef, avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, socialförvaltningen, §§ 1-7 Håkan Andersson, förvaltningschef, överförmyndarförvaltningen, §§ 1-5 Ann-Christine Hansson, förvaltningschef, äldreförvaltningen, §§ 4-10 Isabelle Vas, sekreterare, socialförvaltningen
Anmält förhinder	
Förvaltningschef	Gillis Hammar, socialförvaltningen
Avdelningschef	Veronica Wolgast Karlberg, socialförvaltningen

Socialförvaltningen

Postadress: Box 44, 123 21 FARSTA
Besöksadress: Storforsplan 44, Farsta
Växel: 08-508 25 000
www.stockholm.se

§ 1

Sammanträdets öppnande, presentation och godkännande av föredragningslista

Ordföranden Nils Duwähl (DHR) öppnar sammanträdet och hälsar alla välkomna.

De närvarande presenterar sig.

Rådet adjungerar Bengt Lyngbäck (HSO/FUB).

Rådet godkänner föredragningslistan.

§ 2

Val av protokolljusterare och tid för justering av protokollet

Ordförande Nils Duwähl (DHR) och vice ordförande Lena Huss (HSO/ÅSS) utses att justera protokollet. Protokollet justeras den 12 maj 2017.

§ 3

Anmälan av protokolljustering

Det anmäldes att det gemensamma funktionshinderrådets protokoll daterat den 13 april 2017 justerats den 18 april 2017. Inga kvarstående frågor.

Rådets beslut

Rådet beslutar att lägga det anmälda protokollet till handlingarna.

§ 4

Socialtjänstinspektörerna rapporterar om sin verksamhet och sin senaste kvalitetsgranskning

Maj-Stina Samuelsson och Anna Forsström informerar om sitt uppdrag och sin senaste kvalitetsgranskning.

Socialtjänstinspektörer har funnits sedan år 2010 och deras uppdrag är att granska stadens verksamheter inom individ- och familjeomsorgen ur ett brukarperspektiv med avseende på kvalitet och rättsäkerhet för den enskilde. Deras senaste kvalitetsgranskning handlar om barn som upplevt våld och är den andra granskningen inom verksamhetsområdet. Granskningen omfattar hur Skärholmens och Södermalms stadsdelsförvaltningar dokumenterat handläggningen av ärendet utifrån barnets respektive den vuxnes perspektiv. Totalt granskades 250 akter varav hälften var barnakter.

Rådet lyfter att inspektörernas granskningar fångar upp glappen i stadens handläggning på ett mycket värdefullt sätt. I granskningen genomlyses stadens kompetens och behov att utveckla sina arbetsmetoder. Rådet frågar om personer med funktionsnedsättning är en egen punkt i urvalet av personakter och om granskningarna leder till att stadsdelsförvaltningarna vidtar några åtgärder. Socialtjänstinspektörerna svarar att urvalet sker slumpvis samt att resultatet leder till att *alla* stadsdelsförvaltningar förbättrar sina rutiner och metoder inom det granskade verksamhetsområdet.

Rådet lämnar ett förslag på tema för en kvalitetsgranskning. Hur samordnar staden sin handläggning för personer med funktionsnedsättning med samsjuklighet exempelvis för personer med psykisk ohälsa och beroende? Granskningen skulle kunna göras tillsammans med funktionshinderinspektörerna.

Ordföranden Nils Duwähl (DHR) tackar socialtjänstinspektörerna för den mycket intressanta redovisningen.

§ 5

Överförmyndarnämnden

Anmälda ärenden ur överförmyndarnämndens föredragningslista till sammanträdet den 9 maj 2017.

Överförmyndarnämndens föredragningslista

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av denna.

Ärende 6

Tertialrapport 1 2017

Dnr 1.2-103/2017

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ärende 10

Begäran om översyn av reglerna om överförmyndare, gode män och förvaltare

Skrivelse från Sveriges Kommuner och Landsting till justitiedepartementet

Dnr 1.1-104/2017

Rådets uttalande

Rådet har tagit del av ärendet. Rådet har länge uppmärksammat de problem som förekommit inom verksamheterna med överförmyndare, gode män och förvaltare. Rådet välkomnar utredningen och ser mycket positivt på de förslag som framförs. Det är angeläget att ansvar och tillsyn samordnas. Utredningen föreslår en ny statlig myndighet för ändamålet. Denna fråga lämnar rådet utan eget ställningstagande.

§ 6

Äldrenämnden

Äldrenämnden har inte anmält några ärenden till sammanträdet då ärendeberedningen inte var klar.

På rådets möte den 13 april 2017 lyftes att äldrenämnden skulle besluta i ett ärende gällande riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens område på sitt möte i maj. Ann-Christine Hansson föredrar ärendet översiktligt och det beslutas att ärendet ska mejlas till rådet omgående efter dagens möte. Ann-Christine Hansson välkomnar att rådet uttalar sig i ärendet.

Rådets uttalande

Rådet föreslår att ärende § 15 Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg återremitteras. Rådet förstår att äldre- och socialnämndens sammanträden inte alltid går i takt men det får inte som nu leda till att rådet inte får möjlighet att lämna synpunkter i ett principiellt viktigt ärende som får stora konsekvenser för många medlemmar i de funktionshinderorganisationer som rådet företräder. Rådet framhåller att det bästa är att socialförvaltningen och äldreförvaltningen samarbetar vid revideringar av riktlinjerna där så är möjligt så att det inte uppstår glapp i regelverken. Rådet konstaterar att nämnderna har olika åtaganden men i fråga om stadens riktlinjer gällande sociala insatser ska riktlinjerna samordnas därför att den enskildes behov av stöd och insatser är densamma före som efter 65-årsdagen. Rådet lyfter att i principiellt viktiga ärenden ska rådet få delta i ärendets beredning

för att kunna bistå förvaltningarna med sin kunskap och erfarenhet om behoven hos personer med funktionsnedsättning. Stadens riktlinjer får ju inte vara diskriminerande eller medföra att den enskilde förlorar sitt stöd eller insatser bara för att hen fyllt 65 år.

§ 7 Socialnämnden

Anmälda ärenden ur socialnämndens föredragningslista till sammanträdet den 16 maj 2017.

Socialnämndens föredragningslista

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av denna.

Ärende 5

Promemoria med förslag om ändrade övergångsbestämmelser för den föreslagna lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (prop. 2016/17:106)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-186/2017

Rådets uttalande

Rådet har tagit del av ärendet och instämmer i förvaltningens svar. Vi ser i grunden positivt på en översyn av reglerna för överföring av patienter från slutna vårdenheter inom landstinget till boende eller andra enheter med Stockholms stads som huvudman. Förändringarna måste dock ske i varsam takt.

Rådet är inte övertygat om att en uppsnabbning av de somatiska och psykiatriska vårdprocesserna är av godo för patienterna/brukarna. Det finns risk att det nya systemet leder till försämringar för den enskilde, då det innebär färre frist dagar, flera agerande instanser och kraven på tillförlitlig diagnos som kan kommuniceras till alla parter redan under det första dygnet.

Att ge primärvården en styrande roll i processen ställer ytterligare krav på en redan hårt belastad primärvård. Man ska i de här fallen reagera mycket snabbt och med tillräckligt kvalificerade resurser. Inom psykiatrin, som är mest i fokus i ändringen av övergångsbestämmelserna, har man dessutom öppenvård psykiatrin i pusslet kring patienten/brukaren. Vi tänker också på svårigheterna att ställa en adekvat diagnos under det första dygnet både när det gäller somatisk och psykiatrisk sjukdom.

Även om socialförvaltningen har lyckats hålla sig inom fristen tre dygn hittills med de nu gällande reglerna om fem dagars frist, kan förutsättningarna med det nya systemet bli så pass komplicerade att det knappast är jämförbart med situationen tidigare. Vi befarar att det forcerade överförandet mellan den somatiska och psykiatriska sjukvården kommer att leda till stora problem för patienterna/brukarna. Ett tydligt system, tekniskt och administrativt samt ansvarsmässigt, måste hinna byggas upp innan vi kan acceptera tanken på att tillämpa det nya regelsystemet oavsett om delar av det senareläggs till efter januari 2018 eller inte.

En utveckling av systemet för överförande mellan landsting och kommun bör enligt rådets mening bygga på att Stockholms stad kräver ett särskilt avtal med landstinget. Tio procent av Sveriges befolkning bor på en begränsad yta med ett antal akutsjukhus och slutenvårdsinstanser för psykiatri. Det råder komplicerade ansvarsförhållanden för öppenvårdsinstanser inom psykiatrin och primärvården med i princip fritt vårdval. Dessutom är vissa enheter privata medan andra drivs i offentlig regi.

Detta är en mycket viktig fråga för berörda patient- och brukarorganisationer. Samverkan mellan Stockholms läns landsting och kommunerna inom landstingsområdet ställer stora krav på samtliga aktörer. Företrädare för brukarorganisationerna måste få vara med tillräckligt tidigt i processen med att utforma nya regler och rutiner. Målet måste vara att ge en bra vårdssituation för patienterna/brukarna.

Ärende 6

Specialpedagogisk kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-203/2017

Rådets uttalande

Rådet har tagit del av ärendet och instämmer i förvaltningens bedömning att det behövs en förstärkning av kompetensen för speciallärare och specialpedagoger avseende neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Specialpedagoger och speciallärare är yrkeskategorier som är verksamma inom skolan och med fokus på elever som är i behov av särskilt stöd för att uppnå målen. Tanken är att specialpedagoger ska arbeta mer konsultativt, medan speciallärarna ägnar mer tid åt undervisningsarbete med eleverna. I praktiken är skillnaden i arbetssätt inte lika tydlig.

En god skolgång är en förutsättning för att varje barn ska få utvecklas och lära utifrån sina personliga förutsättningar. Här fyller speciallärare och specialpedagoger en viktig roll. Det handlar både om att tidigt upptäcka elever med särskilda behov och om att anpassa undervisningen till dessa barn. Området neuropsykiatri är relativt nytt och kompetensen behöver därför höjas bland många olika yrkeskategorier som arbetar med både barn, ungdomar och vuxna. Exempelvis har kunskapen om flickor med ADHD hittills varit begränsad. En ökad del av utbildningen av lärare och pedagoger måste därför ägnas åt neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Rådet delar bedömningen att någon särskild inriktning av respektive utbildning inte behövs, utan att kunskapsområdet ska integreras i de befintliga utbildningsplanerna. Detta ger bättre helhetssyn och ökar därmed möjligheterna att förebygga, upptäcka och åtgärda besvär som kan påverka inläringen.

Idag råder brist på speciallärare och specialpedagoger på många håll. Rådet vill därför lyfta fram behovet av tillräckligt många utbildningsplatser. Dessutom vill rådet betona vikten av att stadens skolor anställer fler lärare med denna specialkompetens, så att varje elevs behov av särskilt stöd kan säkerställas.

Ärende 7

Yttrande över revisorernas årsrapport 2016

Dnr 1.6.1-180/2017

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ärende 8

Tertialrapport tertial 1 2017 för socialnämnden

Dnr 1.3.1-585/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ärende 9

Nya riktlinjer för bidrag till ideella föreningar

Dnr 1.2.2-201/2017

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådet för en allmän diskussion om ordet ”verksamhetsbidrag” som kan vara missvisande för det kan tolkas som att nämnden köper tjänster av föreningarna. Rådet noterar att dock att det står i riktlinjens första punkt att socialnämnden ger föreningsstöd till

ideella organisationer som genom sin verksamhet är ett komplement till socialnämndens egna insatser.

Ärende 10

Hysesstöd till Fryshuset Husby 2017
Ansökan från Stiftelsen Fryshuset
Dnr 8.1.1-229/2017

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ärende 12

Rapport om socialtjänstens kontakter med vuxna med missbruksproblem under oktober 2016
Dnr 3.1.1-122/2017

Rådets uttalande

Rådet har tagit del av ärendet. Rådet noterar att en stor del av gruppen vuxna med missbruksproblem saknar egen bostad. Detta är ett problem som särskilt bör uppmärksammas eftersom hemlöshet och beroendeproblematik ofta hänger samman och därmed bidrar till att förstärka problembilden och försvåra återhämtning från beroendet och den negativa livsspiralen. Vidare råder stor samsjuklighet mellan beroende och psykisk ohälsa av olika slag. Vi vet också att missbruk av bensodiazepiner och opioider ökat, liksom dödligheten kopplade till dessa substanser. Bensodiazepiner och opioider är preparat som förskrivs inom hälso- och sjukvården såsom psykiatri och smärtmottagningar. Rådet efterfrågar därför en närmare koppling mellan beroendevård och andra vårdgrenar och med socialtjänsten. Socialpsykiatri måste förstärkas och kopplas närmare till exempelvis beroendevården, oberoende av huvudmannskap.

Rådet vill särskilt uppmärksamma fasen i samband med utskrivning från beroendebehandling. Detta är en känslig fas med stor risk för såväl dödsfall (oavsiktliga eller avsiktliga) som för återfall. Det får aldrig uppstå glapp mellan vårdgivare och socialstöd i denna mycket känsliga fas.

Slutligen vill rådet betona vikten av att alla har rätt till detta måste få en samordnad individuell vårdplan, SIP. Detta är en lagstadgad skyldighet i alla sammanhang då flera vårdgivare utför insatser för en och samma individ.

Socialförvaltningen

Postadress: Box 44, 123 21 FARSTA
Besöksadress: Storforsplan 44, Farsta
Växel: 08-508 25 000
www.stockholm.se

Ärende 13

Att samverka kring ensamkommande barn som försvinner. En rapport från Länsstyrelsen med förslag till arbetssätt och rutiner i Stockholms län 2017-2018

Dnr 1.10.7-235/2017

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ärende 14

Trygghetspris 2017

Dnr 1.11.1-234/2017

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ärende 15

Verksamhetschef enligt 4 kap. 2 § hälso- och sjukvårdslagen

Dnr 1.2.1-202/2017

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Ärende 16

Förvaltningsyttrande angående remissen om Riktlinjer för bostadsförsörjningen 2017-2020

Dnr 1.7.1- 230/2017

Rådets uttalande

Rådet har tagit del av ärendet och kommer att inkomma med en särskild skrivelse med anledning av förändringarna av planeringen av bostadsförsörjningen i Stockholms stad, med fokus på bostäder för personer med olika funktionsnedsättningar. Rådet noterar att den nya bostadsförsörjningsplanen har tagits fram utan att företrädare för funktionshinderorganisationerna har fått vara med i beredningen av ärendet. Rådet finner detta oacceptabelt. Rådet noterar vidare att det i riktlinjerna på sidan 34 står ”I samband med bostadsexploateringsprojekt ska berörda nämnder pröva om projekten kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende det vill säga biståndsbedömt boende för såväl äldre som personer med funktionsnedsättning”. Detta är en glidning på kommunfullmäktiges mål om att fem procent av planerade bostäder ska byggas för stockholmare med funktionsnedsättning. Behov av anpassade bostäder med en rimlig hyra är en viktig principiell fråga för rådets målgrupper. Rådet finner det även anmärkningsvärt att remisstiden är så kort att det blev ett förvaltningsyttrande i ärendet.

§ 8**Anmälningsärenden**

Det gemensamma funktionshinderrådet beslutar att lägga följande dokument till handlingarna.

- Protokoll från socialnämndens sammanträde den 18 april 2017, justerat dels den 18 april 2017, dels den 24 april 2017.
- Protokoll från äldrenämndens sammanträde den 25 april 2017, den 25 april 2017, dels den 4 maj 2017.
- Protokoll från överförmyndarnämndens sammanträde den 6 april 2017, justerat den 12 april 2017.
- Inkomna handlingar till socialnämnden under perioden 23 mars till den 12 april 2017.

§ 9**Övriga frågor**

Minnesanteckningar från den 28 april 2017 från rådets möte med överförmyndarförvaltningen mejlas till rådets ledamöter.

Den nya verksamhetschefen för LSS-hälsan bjuds in till rådet.

Rådet bjuder in berörd tjänsteman från socialförvaltningen till rådet för en information om planerade revideringar av riktlinjer för handläggning inom socialtjänsten för personer under 65 år.

§ 10**Sammanträdet avslutas**

Ordföranden Nils Duwähl (DHR) tackar alla medverkande för givande och intressanta diskussioner och avslutar sammanträdet.

Sammanträdet avslutas klockan 16.00.

Vid protokollet Isabelle Vas